

1 Израчунати детерминанте реда  $n$ :

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 & a \\ 1 & 1 & \cdots & a & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 1 & a & \cdots & 1 & 1 \\ a & 1 & \cdots & 1 & 1 \end{vmatrix} \text{ и } \begin{vmatrix} \sin 2\alpha_1 & \sin(\alpha_1 + \alpha_2) & \cdots & \sin(\alpha_1 + \alpha_n) \\ \sin(\alpha_2 + \alpha_1) & \sin 2\alpha_2 & \cdots & \sin(\alpha_2 + \alpha_n) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \sin(\alpha_n + \alpha_1) & \sin(\alpha_n + \alpha_2) & \cdots & \sin 2\alpha_n \end{vmatrix}.$$

2 Дати су вектори  $f_1 = 1 + X + X^2 + X^3$  и  $f_2 = -1 + X - X^2 + X^3$  из векторског простора  $\mathbb{R}^4[X]$ . Нека је  $L : \mathbb{R}^4[X] \rightarrow \mathbb{R}^4[X]$  линеарни оператор векторског простора  $\mathbb{R}^4[X]$  дефинисан са

$$L(p) = \frac{1}{2} \cdot p(1) \cdot f_1 + \frac{1}{2} \cdot p(-1) \cdot f_2.$$

- Наћи матрицу линеарног оператора  $L$  у односу на канонску базу  $e$  простора  $\mathbb{R}^4[X]$ , као и карактеристични и минимални полином оператора  $L$ .
- Доказати да су  $f_1$  и  $f_2$  сопствени вектори оператора  $L$  који одговарају редом сопственим вредностима 2 и  $-2$ .
- Испитати да ли је  $L$  дијагоналног типа. У случају да јесте, наћи бар једну базу  $f$  простора  $\mathbb{R}^4[X]$  у којој  $L$  има дијагоналну матрицу  $D$ .

3 Дата је матрица  $A = \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ -1 & 3 \end{bmatrix}$ .

- Доказати да је са  $X \circ Y = \text{tr}(X^T AY)$  дефинисан скаларни производ на векторском простору  $M_2(\mathbb{R})$ .
- Ако је  $U$  скуп свих матрица из  $M_2(\mathbb{R})$  које комутирају са матрицом  $A$ , одредити бар једну ортонормирану базу простора  $U^\perp$  у односу на овај скаларни производ.
- Одредити ортогоналну пројекцију вектора  $B = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$  на потпростор  $U$ , а затим и растојање вектора  $B$  од потпростора  $U$  у односу на дати скаларни производ.

4 Нека је  $e = [e_1, e_2, e_3]$  ортонормирана база еуклидског векторског простора  $V$  и нека је дата квадратна форма  $\Phi$  на  $V$  на следећи начин:

$$\Phi(v) = 6x^2 + 6y^2 + 6z^2 - 6xy - 6xz - 6yz, \quad v = xe_1 + ye_2 + ze_3.$$

- Одредити бар једну ортонормирану базу  $f = [f_1, f_2, f_3]$  простора  $V$  у којој форма  $\Phi$  има канонски облик.
- Изразити  $\Phi$  преко координата  $x', y', z'$  у новој бази  $f$ .
- Написати формуле трансформације координата.

Све одговоре детаљно образложити

1 Израчунати детерминанте реда  $n$ :

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 & \cdots & 1 & a \\ 1 & 1 & \cdots & a & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 1 & a & \cdots & 1 & 1 \\ a & 1 & \cdots & 1 & 1 \end{vmatrix} \text{ и } \begin{vmatrix} \sin 2\alpha_1 & \sin(\alpha_1 + \alpha_2) & \cdots & \sin(\alpha_1 + \alpha_n) \\ \sin(\alpha_2 + \alpha_1) & \sin 2\alpha_2 & \cdots & \sin(\alpha_2 + \alpha_n) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \sin(\alpha_n + \alpha_1) & \sin(\alpha_n + \alpha_2) & \cdots & \sin 2\alpha_n \end{vmatrix}.$$

2 Дати су вектори  $f_1 = 1 + X + X^2 + X^3$  и  $f_2 = -1 + X - X^2 + X^3$  из векторског простора  $\mathbb{R}^4[X]$ . Нека је  $L : \mathbb{R}^4[X] \rightarrow \mathbb{R}^4[X]$  линеарни оператор векторског простора  $\mathbb{R}^4[X]$  дефинисан са

$$L(p) = \frac{1}{2} \cdot p(1) \cdot f_1 + \frac{1}{2} \cdot p(-1) \cdot f_2.$$

- Наћи матрицу линеарног оператора  $L$  у односу на канонску базу  $e$  простора  $\mathbb{R}^4[X]$ , као и карактеристични и минимални полином оператора  $L$ .
- Доказати да су  $f_1$  и  $f_2$  сопствени вектори оператора  $L$  који одговарају редом сопственим вредностима 2 и  $-2$ .
- Испитати да ли је  $L$  дијагоналног типа. У случају да јесте, наћи бар једну базу  $f$  простора  $\mathbb{R}^4[X]$  у којој  $L$  има дијагоналну матрицу  $D$ .

3 Дата је матрица  $A = \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ -1 & 3 \end{bmatrix}$ .

- Доказати да је са  $X \circ Y = \text{tr}(X^T AY)$  дефинисан скаларни производ на векторском простору  $M_2(\mathbb{R})$ .
- Ако је  $U$  скуп свих матрица из  $M_2(\mathbb{R})$  које комутирају са матрицом  $A$ , одредити бар једну ортонормирану базу простора  $U^\perp$  у односу на овај скаларни производ.
- Одредити ортогоналну пројекцију вектора  $B = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$  на потпростор  $U$ , а затим и растојање вектора  $B$  од потпростора  $U$  у односу на дати скаларни производ.

4 Нека је  $e = [e_1, e_2, e_3]$  ортонормирана база еуклидског векторског простора  $V$  и нека је дата квадратна форма  $\Phi$  на  $V$  на следећи начин:

$$\Phi(v) = 6x^2 + 6y^2 + 6z^2 - 6xy - 6xz - 6yz, \quad v = xe_1 + ye_2 + ze_3.$$

- Одредити бар једну ортонормирану базу  $f = [f_1, f_2, f_3]$  простора  $V$  у којој форма  $\Phi$  има канонски облик.
- Изразити  $\Phi$  преко координата  $x', y', z'$  у новој бази  $f$ .
- Написати формуле трансформације координата.

Све одговоре детаљно образложити